

ויקרא יט:יח

לֹא־תִקְוּם וְלֹא־תִטַּר אֶת־בְּנֵי עַמְּךָ וְאַהֲבַת לְרַעַךְ כְּמוֹךָ אֲנִי ה'

אונקלוס

לֹא תִקְוּם וְלֹא תִטַּר דְּבָבוּ לְבְנֵי עַמְּךָ וְתִרְחַם לְחֻבְרָךְ כְּוַתֵּךְ אֲנִי ה'

Rashi

וְאַהֲבַת לְרַעַךְ כְּמוֹךָ. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא זֶה כָּלֵל גְּדוֹל בְּתוֹרָה

Rabbi Joseph B. Soloveitchik, "We have 2 terms for kindness - mercy and compassion, rachamim and **rachamanus**. The term rachamim is derived from the verb rachem, which basically means to love. A merachem is one who sympathizes. **Rachmanus** is derived from **rachaman**. The latter is an adjectival noun meaning **one who is compassionate**.

"The difference between merachem and **rachaman** is that merachem describes an act, not a disposition. Whoever engages in loving or commiseration is called merachem, no matter how kind or merciful he is by nature. **Rachaman** describes not an action, but a trait, a temper, a bent in one's character, a disposition. The **rachaman cannot help but to love**. Even when he wants to be strict and rigid, he cannot do it, since his very personality is overflowing with love. **Rachamanus** means that love, and only love, is what one ought to give to people.

"...The Jews is saturated with compassion and mercy. We all know what a Jew feels when he says this boy is an orphan, this woman is a widow. The laws pertaining to the treatment of those lonely people bear witness to our sympathetic understanding and involvement in the travail of others."¹

¹ Chumash Masores HaRav, Vayikra, p.154-155

Yevamos 62b

ר"ע אומר למד תורה בילדותו ילמוד תורה בזקנותו היו לו תלמידים בילדותו יהיו לו תלמידים בזקנותו שנא' בבקר זרע את זרעך וגו'² אמרו שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מגבת עד אנטיפרס וכולן מתו בפרק אחד **מפני שלא נהגו כבוד זה לזה**

והיה העולם שמם עד שבא ר"ע אצל רבותינו שבדרום ושנאה להם ר"מ ור' יהודה ור' יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע והם הם העמידו תורה אותה שעה תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת אמר רב חמא בר אבא ואיתימא ר' חייא בר אבין כולם מתו מיתה רעה מאי היא א"ר נחמן אסכרה

Ramban Vayikra 19:17

וטעם ואהבת לרעך כמוך הפלגה, כי לא יקבל לב האדם שיאהוב את חברו כאהבתו את נפשו. ועוד שכבר בא רבי עקיבא ולמד חייך קודמין לחיי חבריך³. אלא מצות התורה שיאהב חברו בכל ענין כאשר יאהב את נפשו, בכל הטוב ויתכן בעבור שלא אמר "ואהבת את רעך כמוך" והשוה אותם במלת "לרעך" וכן ואהבת לו כמוך (פסוק לד) דגר, שיהיה פירושו להשוות אהבת שניהם בדעתו. כי פעמים שיאהב אדם את רעהו בדברים ידועים להטיבו בעושר ולא בחכמה וכיוצא בזה. ואם יהיה אוהבו בכל, יחפוץ שיזכה רעהו האהוב לו בעושר ובנכסים וכבוד ובדעת ובחכמה, ולא שישווה אליו! אבל יהיה חפץ בלבו לעולם שיהיה הוא יותר ממנו בכל טובה. ויצוה הכתוב שלא תהיה פחיתות הקנאה הזאת בלבו, אבל יאהב ברבות הטובה לחבירו כאשר אדם עושה לנפשו ולא יתן שיעורין באהבה

² בבקר זרע את-זרעך, ולערב אל-תנח ידך: כי אינך יודע אי זה יקשר, הַזֶּה או-זֶה, ואם-שְׁנֵיהֶם - Koheles 11:6

³ Bava Metziah 62a

R' Samson Rafael Hirsch, “וְאָהַבְתָּ לְרֵעֶךָ כְּמִוְךָ” - This is the maxim that must guide all our social behavior in thought, word and deed. The noblest of our feelings toward G-d and man is *ahava*, love... (which) means both giving oneself up to another and drawing the other close to oneself. Both, together, constitute love.

“Now, it does not say here *v’ahavta es ray’acha...* (for) that would entail loving the personality of the other person as we love ourselves - *a requirement that would be impossible to fulfill*. For the duty of love that is under discussion here is incumbent upon us in regard to all our fellow men; yet love that relates to the *personality* of another depends on conditions that exist only *seldom*. Such love is based on harmony and affinity between the souls - qualities found in few relationships...

“The term here לְרֵעֶךָ refers not to the personality of the other, but to everything that *pertains to* his personality: all the circumstances that determine his position in life, for better or for worse. To these we are to direct our love. We are to seek his welfare, just as we seek our own welfare. We are to rejoice in his happiness as though it were our own, grieve over his sorrow as though it were our own, assist eagerly in advancing his welfare as though it were our own, and keep trouble away from his as though we ourselves were threatened by it.

“This is a requirement *that we can fulfill* even in connection with a person with whom we have no affinity. For this requirement of love has nothing to do with the personality of the other; it is not based on any of his qualities. Its basis, rather, is אֲנִי ה'. In the Name of Gd, this duty is assigned to us in regard to all our fellow men; for it is He Who has given all men the mission to become *ray'im* one with the other... No one may fear another's success or hope to prosper from his failure; no one may rejoice in his own success as long as his neighbor fails at his side...

“He loves him (his neighbor) as the work of G-d’s hands, who like himself was created in the image of G-d. By loving His creatures, he expresses his love of G-d: ⁴אוהב את המקום, אוהב את הבריות.”

Kli Yakar Vayikra 19:18

כי כל מצות התורה הם על שני סוגים האחד הוא, המצות שבין אדם למקום ב"ה ויסוד לכולם האמונה בה'. **השני הוא, המצות שבין אדם לחבירו ויסוד לכלם פסוק** **ואהבת לרעך כמוך**. ומטעם זה היו הכרובים פורשים כנפים למעלה מחוי כלפי מעלה כנגד המצות שבין אדם למקום, ופניהם איש אל אחיו כנגד המצות שבין איש לחבירו

Yoma 9b

מקדש ראשון מפני מה חרב

מפני ג' דברים שהיו בו

ע"ז וגלוי עריות ושפיכות דמים...

אבל מקדש שני שהיו עוסקין בתורה ובמצות וגמילות חסדים מפני מה חרב

מפני שהיתה בו שנאת חנם

ללמדך ששקולה שנאת חנם כנגד שלש עבירות

... ע"ז גלוי עריות ושפיכות דמים

ובמקדש ראשון לא הוה ביה שנאת חנם

וא"ר (אליעזר)

אלו בני אדם שאוכלין ושותין זה עם זה ודוקרין זה את זה בחרבות שבלשונם

⁴ Avos 6:1